

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
Журналистика факультеті
ЮНЕСКО-ның журналистика және коммуникация кафедрасы

**ОМО3301; - «Халықаралық журналист қызметінің
негіздері»пәні бойынша қорытынды емтихан**

БАҒДАРЛАМАСЫ

**«6B03202 – Халықаралық журналистика» мамандығы бойынша білім беру
Бағдарламасы**

Курс – 1
Семестр – 5
Кредит саны – (Лекция-, Семинар-)

ОМОЗЗ01; «Халықаралық журналистика негіздері» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын Жұмыс оку жоспары және Білім беру беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде күрастырған аға оқытушы, Шаймаран М.

ЮНЕСКО, халықаралық журналистика және қоғамдық медиа кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және макұлданды «26» 08 2023 ж., № 1 хаттама

Кафедра менгерушісі _____ Н.Т.Шыңғысова

Kіріспе

«Халықаралық журналистика негіздері» – Отандық БАҚ-қа материал дайындау барысында шетел журналистикасының озық үлгілерін алу, медиажаһандастыру дәстүріне сәйкес бұқаралық ақпарат құралдарына қойылатын заман талабына сай жазуға машиқтандыру. Емтиханның мақсаты – оқытыллатын пән бойынша қол жеткізілген нәтижелерді бағалау.

Міндеті:

- пән бойынша студенттердің құзыреттіліктерін тексеру;
- студенттердің білімдерін анықтау;
- кәсіби саладағы практикалық мәселелерді шешу.

Емтиханды өткізу түрі: жазбаша

Универ жүйесінде

Қорытынды емтихан кезінде студенттер өздерінің қабілеттілігін көрсете білуі қажет:

- Отандық БАҚ-қа материал дайындау барысында шетел журналистикасының озық үлгілерін алу;
- Медиажаһандастыру дәстүріне сәйкес бұқаралық ақпарат құралдарына қойылатын заман талабына сай жазуға машиқтандыру;
- АҚШ, Еуропа, Азия және Орта Азия елдері журналистикасының даму ерекшеліктерін зерделей келе, шетелдік журналистиканың даму тенденцияларын саралау және оны тәжірибеде қолдану.
- Бұл пәнді оку барысында студенттер шетелдік журналистиканың қыр-сырын жете менгеру арқылы теориялық білімін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік алады; шетелдік ақпарат беру мәселелерін толығымен зерттеу, ақпараттық технологияларды қолдануға үйренеді.
- Курс интернет-журналистиканы пайдалану арқылы әлемдік БАҚ-тың қазіргі тәжірибесімен танысуға мүмкіндік береді.

Емтихан ережелері:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Студенттер мен оқытушы емтиханның күні мен уақытын алдын ала білуі қажет.
- 3. Универ жүйесінен, әрбір емтихан тапсыруышына жеке бір билет жарияланады.**
4. 30 минут бұрын емтиханның басталатындығы туралы еске салу қажет.
5. Емтиханның бейнежазбасын қосу қажет.
6. Қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салу туралы ескертеді.
7. Емтихан аяқталған кезде, барлық емтихан тапсыруышлардың жауаптары қабылданғаннан кейін ғана бейнежазба өшіріледі.

Емтихан тапсыру нәтижелері бойынша:

Оқытушы немесе комиссия емтиханға қатысушыларды күэландырады;

Универ жүйесінде қорытынды ведомостың бағаларын қояды (емтиханнан кейін 48 сағат ішінде).

Тақырыптар

- 1. Халықаралық журналист стандарттары.**
- 2. Халықаралық журналистиканың жанрлары.**
- 3. Әлемдік ақпарат қызметінің құрлымы мен түзілімі.**
- 4. Шетелдік Тәуелсіз баспасөздің ерекшелігі және өлшемі.**
- 5. Шетелдік тәуелсіз БАҚ –тың қызмет түрлері.**
- 6. Дамыған елдердің ақпарат агенттіктерінің сипаты.**
- 7. Бостандық, ақиқат, жауапкершілік ұғымдарының сөз бостандығындағы орны.**
- 8. Демократиялық қоғамның басты құндылығының бірі – Баспасөз бостандығы.**
- 9. Шетелдердегі бұқаралық ақпарат құралдары жүйесі .**
- 10. БАҚ құралдарының қаржылық көзі.**
- 11. Европа елдеріндегі БАҚ-тың қаржылану жолдары.**
- 12. Орта азия елдері журналистикасының типологиясы.**
- 13. Ақпарат агенттіктері. Пресс-синдикаттар жүйесі.**
- 14. Ағылшын бұқаралық ақпарат құралдарына трансұлттық корпорациялардың ықпалы.**
- 15. БАҚ-тың ұстанымы. Әлемдік БАҚ-тың өлшемдері.**

Әдебиет және ресурстар

1. Стандарты международной журналистики. Алматы, 2002
2. Политкорректность в СМИ Казахстана: поиск гармонии. Алматы, 2007
3. Медеуова Д. Глобализация и СМИ. Алматы: Жибек жолы. 2004.
4. Globalizathion macc-media. Oklahoma 2005
5. Mary B. Cassata and Molefi K. Asante. MASS COMMUNICATION Principles and Practices. Oklahoma 2004
6. Berlo, David K. Process of Communication/ New York 2006

Қосымша:

1. Лапкин В.В. Универсальная цивилизация: болезнь роста и ее симптомы. // Политические институты на рубеже тысячелетий. Дубна 2001г. С.19.
2. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы. М.1998.

3. Перес ІІІ. Новий Близний Восток. М.1994.
4. Канетти Э.Масса и власть. М.1997.С.16
5. Қарымсақова Р. Жаз, бірақ ушықтырма. Алматы, 2007
6. Райх В. Неспособность к свободе // Дружба народов.№10.1994.

Интернет сайттар:

1. <http://www.eim.org/>
2. <http://www.vof.kg/>
3. www.journalistexpress.com
4. <http://www.medianet.kz>
5. www.journalistexpress.com
6. www.journalism.narod.ru/pressa
7. <http://www.pulitzer.org>
8. <http://home.about.com/newsissues>
9. <http://www.ifj.org/>
10. <http://www.adilsoz.kz>
11. <http://www.eurasianmediaforum.kz;>
12. <http://www.mediaclub.kz>
13. <http://www.thomsonfoundation.co.uk/>